

№96

NO96

Seitse samuraid

Akira Kurosawa samanimelise filmi järgi instseneerinud ja kirjutanud Ene-Liis Semper ja Tiit Ojasoo. Kasutatud tsitaate August Kitzbergilt, Ryunosuke Akutagawalt, Sun Zilt ja Bernard-Marie Koltésilt

Lavastajad Tiit Ojasoo ja Ene-Liis Semper

Lavastajate assistent Robert Annus (Lavakunstikool)

Kunstnik Ene-Liis Semper

Muusika Tanel Ruben, Raun Juurikas, Dimitri Dimitrenko

Liikumine Jarmo Karing

Võitluste seadjad Rein Oja ja Rein Paluoja

Konsultant Ville Jehe

Osades

Kambei Tarvo Sõmer (Rakvere Teater)

Kikuchiyo Tambet Tuisk

Gorobei Jaak Prints

Kyuzo Rein Oja

Heihachi Indrek Ojari (Linnateater)

Shichiroji Gert Raudsep

Katsushiro Kristjan Sarv

Naine 1 Mari Abel (Von Krahli teater)

Naine 2 Hilja Varem

Lavastuses osalevad tantsijad erinevatest Harjumaa rahvatantsurühmadest. Juhendajad Angela Arraste ja Kalev Järvela

Aitäh Lauri Laasik, Jüri Nael, Ain Jürisson, Rein Raud, Kadrioru Park, Harjumaa Päästeamet, Kidde Eesti AS, Eesti Infotehnoloogia Kolledž, Tallinna Ülikool

Esietendus 12. augustil 2005 Kadrioru pargi välibasseinides

Lavastusjuht Kairi Mändla

Pealavameister Eero Ehala

Lavameistrid Heigo Amann, Anton Poljakov, Raiko Suurna

Heli Sten Tigane ja Elmar Sats (Rakvere Teater)

Valgus Ants Kurist

Inspitsient-rekvisiitor Hannele Lehtla

Jumestajad Lii Kärner, Kristel Kärner

Õmblejad Maimu Meritee, Sirje Kiil

Kostümeerija Moonika Lausvee

Tisler Mati Jürine

Kava kujundus Martin Pedanik

Kava koostas Eero Epner

Teatri direktor-loominguline juht Tiit Ojasoo

Mõte seitsmega pakt sõlmida sündis Stjopa Mihhailovi peas umbkaudu siis, kui ta hakkas vähehaaval lugema ja mõtisklema sugude erinevusest. Selle alliansi esimesed ilmingud olid primitiivsed. Stjopa joonistas mitmesugusteks elujuhtumisteks mitut moodi seitsmeid. Näiteks suur ja seest tühi seitse üle terve lehekülje kaitses nende poiste eest, kes olid vanemad ja tugevamad. Neli teravaotsalist seitset lehekülje nurkades olid mõeldud peatama mõlluhimulisi palatikaaslasi, kel oli kombeks päevaune ajal ligi hiilida ja padjaga vastu pead virutada või mingit jälkust nina alla toppida. Kuid mõned ebameeldivad vahejuhtumid, mille eest seitsmed oleksid pidanud kaitsma, näitasid, et see meetod ei kõlba.

Stjopa leidis, et seitse üksinda pole küllalt vägev, ja asus täitma tillukeste siniste nooleotstega terveid lehekülgi, tundes end vallutajana, kes kogub sõjaväge maailma allaheitmiseks. Kuid nagu varsti selgus, ei soovinud sõjavägi sõidida. Sinikad, mis Stjopale suvelaagris osaks langesid seejärel, kui ta oli täpselt seitse vihikut seitsmeid täis kirjutanud, tõendasid seda täiesti veenvalt. Pärast tunde Moskva-lähedastes vaiksetes metsatukkades või aardeist kubisevatel prügimägedel uidades mõtiskles Stjopa selle üle hoolega, kuni sai lõpuks aru, milles on asi. Ta oli miskipärast algusest peale arvanud, et seitse on teadlik kõigist tema plaanidest. Tundus endastmõistetav, et seitse saab tema mõtetest teada selsamal silmapilgul, kui need tal peas sünnivad. Ja ometigi, kui palju oli maailmas temasuguseid! Stjopa taipas, et tal tuleb mingil moel seitsme tähelepanu kõita, teha nii, et arv saaks teada liidust, mida temaga tahetakse sõlmida, ja suudaks Stjopat hulgast eristada.

Koolitundides oli räägitud, et ennemuistsetel aegadel olid inimesed, kes tahtsid jumalate poole pöörduda, neile ohvreid toonud. Võimalik, et seitse ei olnud just niisugune jumal nagu Zeus või Apollo, kuid ilmselt paiknes ta üleiniimlikus dimensioonis. Seetõttu võis unustatud tehnoloogia ehk toimidagi.

Stjopa teadis, et muistsetele jumalatele toodi ohvriks härgi, põletades neid tuleriidal. Mitu nädalat mölgutas ta tõsimeeli mõtteid perekonnasuvila naabruses asuva sovhoosi ühe lehmalauda rituaalsest süütamisest. Bensiinipudelid ja pikad kummiribad, mis pidid asendama süütenööri, olid juba varutud. Kuid viimasel hetkel mõtles Stjopa ümber. See oli siiski liiga mahukas projekt.

Kuid bensiin ei läinud raisku. Stjopa pani kodunt pihta seitse purki loomaliha-konservi – need olid sõjaväelise väljanägemisega plekksilindrid, peal vanaaegset hauafotot meenutavas ovaalis härgjapea. Nii suur hulk seda saadust nõudis ka suurt lõket ja ta käsi sai kõrvetada, kuid üldiselt läks rituaal, mille ta viis läbi maja lähedal metsas, üsna hästi korda.

Põleva liha hais meenutas talle midagi salapäraselt ja ammuunustatut (pähe tuli koguni kummaline sõnaühend “hüänna leegid”). See elamus oli aga analüüsimiseks liiga põgus – lihtsalt mälu hallutsinatsioon, mõttevirvendus millestki, mida temaga päris kindlasti polnud mitte kunagi juhtunud. Ometi avas just see kummaline poolmälestus tema silmad ja ta nägi oma viga.

Milles oli ohverduse mõte? Taevale pakuti seda, millest taevaskaskis osa saada – elu, hinge. NSV Liidu strateegilistest varudest pärinev hallikas loomaliha oli lihtsalt ammu haihtunud elujõu pakend, täpselt samuti nagu plekkpurgid olid

äräpõlenud liha pakend. Ohverdada vaimule surnud mateeriat oli sama hea kui kinkida sünnipäevaks tühi kommikarp. Vanad plangulauad, millest ta oli lõket teinud, kõlbasid selleks igatahes rohkem, sest nendel rohetas vähemasti siin-seal elus hallitus.

Järgmine samm oli lihtne ja loogiline. Stjopa keeras seitse ajalehepaberit rulli pikaks käepäraseks kärbselapatsiks ja asus saatma teise ilma kärbseid, kes õuest kööki lendasid. Et nende hinged jõuaksid õigesse paika, kordas Stjopa pärast iga tabamust salmikest, mis oli talle kuidagi iseenesest pähe tulnud: "Seitse haaba, seitse mändi, seitse seitset ritta pandi." Ei olnud päris selge, kui mitu kärbest tuli selle salmikese saatel seitsme juurde toimetada – kas seitse korda seitse või seitsekümmend seitse. Stjopa otsustas jääda teise variandi juurde ja oli soovitud numbrile juba üsna lähedal, kui ootamatu saatuselöök võttis projekti päevakorrast maha.

Selle löögi andis raamat, mille isa oli kõõgilauale unustanud, ja isegi mitte raamat tervenisti, vaid üks lause avatud leheküljel, kuhu Stjopa juhtus kogemata vaatama – kellestki Stirlitzist, kes nii kaljukindlalt uskus number seitsme õnnetoovat tähendust, et püüdis kedagi valeinformatsiooniga varustades koostada seda nii, et selles sisalduvate numbrite summa oleks ikka seitse. Stjopa sai aru, kuivõrd konkurentsivõimetu on tema oma kärbselapatsiga maailmas, mis kubiseb täiskasvanud inimestest, kel on samasugused vaated imeväe asjus. Nende võimalused olid mõõtmatu avaramad; mõnede võimuses oli saada maagilisel aadressil miljoneid inimesi, kärbestest rääkimata. Kas tasus üldse loota, et seitse, keda ümbritsevad vägevate kummardajate parved, võiks teda tähele panna? See oli just niisama naiivne kui loota elevantist, kelle ümber mängib puhkpilliorkester, et ta märkab pinisevat sääske.

Stjopa kaotas pikaks ajaks usu sellesse, et sidemetest numbritega võib saada mingit kasu. Koguni mõte ise, et selliseid sidemeid on võimalik sõlmida, hakkas talle tunduma kahtlane.

Kulus üsna mitu aasat, enne kui hingehaav paranes ja Stjopat külastasid mõningad uued ideed numbrite ja arvude asjus.

Seitse oli üldine lemmik. Tema poole pöördusid kõik – Briti superagendid, muinasjutukangelased, seitsmele künkale rajatud linnad ja koguni inglite hierarhiad, kes olid seotud seitsmenda taevaga. Seitse oli hellitatud ja kallis kurtisaan, mistõttu polnud põhjust imestada, et Stjopa tiivaripsutamine oli jäänud tähelepanuta. Kuid ta ei olnud maailma ainus number.

Tsitaat Viktor Pelevini romaanist "Arvud" (Varrak, 2005). Tõlkinud Maiga Varik.

NO95

23. septembril esietendub Aleksander Pepeljajevi lavastus "Kirsiaed". Anton Tšehhovi näidendi järjekordses lavastuses osalevad näitlejatena Lavakunstkooli 22. lend ja NO99 trupist Gert Raudsep, Kristjan Sarv ja Jaak Prints.

Aleksander Pepeljajev on Vene tantsuteatri lavastaja, kes pälvinud viimasel kümnendil olulist rahvusvahelist tähelepanu. Tema "Luikede järv" Von Krahli teatris (koos Peeter Jalakaga) võitis hiljuti USA nimeka Bessie' preemia. Lavastuse kunstnik on Eva-Maria Gramakovski.

"Kirsiaia" lavastuse kohta on Pepeljajev kirjutanud järgmiselt:

Nagu iga kanoonilise tekstiga, seisneb ka Tšehhovi näidendi juures peamine ülesanne selles, et püüda mõista, mil viisil on võimalik kuulda tema mittekanoonilist kõla. Loomulikult – kuna see vajadus, mis kutsus ellu "Kirsiaia", on meist kaugel, ei ole võimalik taastada teose algset poleemilist energiat. Juba idee taastamisest on surnud ja lootusetu. Seepärast saavad töö teemaks puhtalt professionaalsed küsimused – kui näitleja elukutse kohta on võimalik sellist määratlust kasutada. Näiteks: kas on võimalik (metafoorselt) leiutada jalgratast jalgratta enda kui liiklusvahendi abil? Kas võib seda liiklusvahendit vaadata Fellini eeskujul kui vahendit erutuse loomisel? Mida me näeme, kui vajutame pedaalidele – primitiivse tantsu vormi; fantaasieratta pöörlemist; valikuvabaduse illusiooni realiseerumist? Üldiselt võib öelda, et eelseisev kohtumine "Kirsiaiaga" saab vaevalt olema kerge ja mässuvaba, kuid töötab see-eest intensiivset tööd näitleja aparaadiga ja kenakest kogust riski.

NO94

9. novembril esietendub Andres Noormetsa lastelavastus, mis põhineb erinevate rahvaste muinasjuttudel. Koos trupiga keskendutakse lugudes peituvatele arhailistele ja mängulistele kihistustele. Selle lavastusega avab teater NO99 ka oma uue teatrisaali.

Teater NO96, Sakala 3, Tallinn
www.no99.ee

